

Н. П. Барановська

Міжнародний Чорнобильський проект

МІЖНАРОДНИЙ ЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ПРОЄКТ Ініційов. урядом СРСР 1989 та реалізов. Міжнар. агентством з атом. енергії (МАГАТЕ) з метою оцінювання заходів, проведених владою щодо насел., яке мешкало на тер., забруднених радіацією внаслідок Катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції у квітні 1986. М. Ч. п. передбачав перевірку методологій та технол. процесів, які реалізовували рад. організації під час вирішення проблем ліквідації наслідків аварії; підтвердження реальності даних, наданих до МАГАТЕ та опубл. у наук. літ-рі; формування позиції щодо 35-бер-ної концепції впливу іонізуючого опромінення на організм людини. Для реалізації проекту залучено майже 200 учених з 25-ти країн світу, а також Комісії Європ. співтовариства, продовол. і с.-г. організації ООН, Міжнар. організації праці, Наук. комітету ООН з дії атом. радіації, ВООЗ та самого МАГАТЕ. Для координації роботи створ. Міжнар. консультатив. комітет (МКК), до якого входили відомі науковці з провід. університетів і лабораторій світу. СРСР представляли В. Губанов (Комітет із ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС), А. Степаненко (АН Білорус. РСР), С. Волощук (Держ. комітет РРФСР з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС) та В. Бар'яхтар (АН УРСР). Організаційно М. Ч. п. складався із декількох етапів: у лютому 1990 проведено попереднє засідання МКК, у березні значна група вчених збирала інформацію у забруднених регіонах України, Білорусі та РФ, у квітні в Києві та Мінську відбулося перше засідання МКК, у березні 1991 – підсумкове. Кінц. результат зусиль – «Технічна доповідь», видана 1991 у Відні (обсяг – 740 с. великого формату). Вона містить опис історії події, дані (на той час) про забруднення довкілля, рівні радіац. опромінення і його вплив на здоров'я насел., а також про вжиті захисні заходи. Час, який пройшов після аварії на ЧАЕС, продемонстрував недостатність знань та інформ. упередженість виконавців проекту й викривлення ними трагіч. наслідків Чорнобил. катастрофи для насел. України та ін. постраждалих регіонів, що дало підстави на поч. 1990-х рр. сприймати трагедію кількох мільйонів українців, білорусів і росіян лише як наук. проблему, а розуміння трагічності ситуації прийшло пізніше. Продовження М. Ч. п. у 2002, 2005 та наступ. роках засвідчило боротьбу протилеж. поглядів щодо наслідків Чорнобил. катастрофи 1986. Літ.:
Международный Чернобыльский проект: оценка радиологических последствий и защитных

мер: Докл. Междунар. консультатив. комітета. Москва, 1991; Чернобыль: Пять трудных лет: Сб. мат. Москва, 1992; Чернобыльська катастрофа. К., 1996; Барановська Н. П. Україна–Чернобыль–світ. К., 1999; Ії ж. Испытание Чернобылем. К., 2016.

Бібліографічний опис:

Міжнародний Чорнобильський проект / Н. П. Барановська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65154>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).